

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Leonora Christinas franske Selvbiografi oversat til dansk

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. 28. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124513962160/facsimile.pdf> (tilgået 25. oktober 2021)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

havde en Mand, som hverken var død eller levende; han sad og drak, han talte, uden at der var Mening at finde deri.

Omtrent 8 Maanedere derefter begyndte Kongen af Sverige en Proces imod hendes Mand, og for at lade hende svare for sin Mand indblandede man ogsaa hende i visse Poster, saasom: at have spurgt om ny Tidender; ad hvilken Vej den Dame blev ført bort, som hendes Fæstemand (det var Trolle) bragte til København? at hun havde forvaret en dansk Herremands Ejendele i sit Hus. *Paa disse 3 Poster svarede hun, at hun havde spurgt om ny Tidender; hvis hun var den eneste nyfigne, vilde Avisskriverne ikke have stor Profit; hun havde spurgt efter den ommeldte Jomfru, fordi hendes Søster bad hende derom; den fornævnte Herremands Ejendele var i Huset, før de købte det. Advokaten spurgte, hvorfor hun ikke havde berettet det eller ladet det berette. Svar: Hun var ikke Kongens Fiskal¹ etc.* Efterdi hendes Mand var syg, gav Kongen hende naadigst Forlov at svare for ham; derfor procederede man med hende 9 samfulde Uger; hun havde ingen anden Hjælp til at renskrive sine Kladdeskrifter end sin ældste Datter, der da var ganske ung; det var tilstedet hende at betjene sig af Wolff til at tage imod Anklagerne og frembære hendes Svar, men han skrev intet for hende. Hvis I finder Fornøjelse i at vide noget om Processen, vil Kjeld kunne berette Eder derom. Efter at man havde ført Proces saa mange Uger, og hun havde svaret til Samtaler, som man sagde, hendes Mand havde haft med en og anden, var de i den Mening, at hendes Mand anstillede sig *syg*. Man skikker fire Læger sammen med Kommandanten for at besøge den syge; de befinder, at han er *syg for Alvor*. Ikke tilfredse dermed sætter de Retten i hendes Hus, thi de skammede sig ved at lade hende komme til dem. De lader komme Stadsens Magistrat, som de giver Sæde ved en Side i Salen, ved den anden Side de danske Herremænd, som var under Arrest, alle for at være Vidner; ved et rundt Bord 8 Kommissærer og Advokaten forved Bordet,

¹ Fiskalen var en Embedsmand, der anlagde Sager for Retten i Kongens Navn.

ved et anden Bord to Protokolførere. Efter at have stillet dette Arrangement an, lader man vor Dame komme ind. Det maa først berettes, at to af de Delinkventer, som siden blev henvættede, og en anden, sammen med en af hendes Mands Tjenere, blev ført ind. Man lader Delinkventernes Hovedmænd og derpaa de andre komme ind for at gøre deres Ed paa at ville sige Sandheden. Man maa dog vide, at disse Herrer allerede var dømt fra Livet og blev rettede faa Dage derefter. Da Advokaten havde sagt, at de i denne Stund havde gjort deres Ed efter Loven, sagde vor Dame: „Post festum!¹ Efter at I har ført Proces med min Husbonde saa mange Uger og grundet alt paa Delinkventernes Skvalder (paa Iøs Talt) kommer I, efter at de er dømt til at lide for deres Forseelser, og lader dem gøre Ed; jeg ved ikke, om det er ret efter Loven?“. Advokaten svarede intet dertil, forment derved at forvirre Damen, sagde, at han fandt Ting, som ikke rimede paa hverandre, citerede Passager, Blade, Linier, fordrede, at disse Ting skulde stemme overens. Hun, som paa de Tider endnu havde et godt Minde, kom vel ihu, hvad hendes egen Hjerne havde dikteret hende, svarede, at man ikke vilde finde hendes Svar saaledes, som Advokaten sagde, men saadan og saadan, og begærede, at det læstes op, hvilket skete. Advokaten gjorde tre Gange slige Forsøg; da de saa, de intet vandt derved, anfalder de Herrer hende tre paa en Gang; én retter et Spørgsmaal til hende, en anden et andet Spørgsmaal; hun siger til dem ganske sagtmodig: „Mine Herrer, med Forlov! Lad én tale til mig ad Gangen! thi jeg er kun én og kan ikke svare tre paa én Gang“; saa blev de ligesom lidt skamfulde. Hovedpunktet, paa hvilket de stod fast, var, at hendes Mand var en Undersaat gennem Ed og en Konges Tjener, hvilket de havde gemt som et *Stickblatt*². Hun demonstrerede, at det ikke var saa, at hendes Mand var hverken Undersaat eller Tjener; han havde sine Godser under Kongen, som der var Svenskere, der havde andet Steds; men

¹ Latin: efter Festen, d. e. for silde. ² Tysk: et Kort, som kan stikke et andet (en = Trumf).

derfor ikke var Undersaatter; han havde aldrig gjort Kongen af Sverige Troskabsed, men ervist ham tro Tjenester; han var ikke mere Kongen med Ed og Pligt forbunden; dette viste hun med et Brev fra Kongen, hvori denne takkede ham for hans Tjenester og udtalte den Forhaabning, at han siden en Gang kunde lønne ham saa, at han vilde gøre ham flere Tjenester. Hun lukker Munden paa Delinkventen og beder de Herrer eftertænke Sagen vel. Da alt var til Ende, hvilket varede tre Timer, begærer hun, at man læser Protokollen op for hende. Præsidenten sagde, at hun ikke turde tvivle om, at Protokollen var rettelig ført, og at hun skulde erholde en Afskrift deraf; de havde i denne Stund forstaaet Sagen og vilde forfatte en tro Relation¹ til Kongen. Og til Gavn for hende forblev alt derved; de bekom ingen Dom, og man holdt dem stedse i Arrest. Kongen af Sverige døde, og Freden blev sluttet, men de forblev arresterede.

En Ven kommer en Dag og advarer hende, at der er et Orlogsskib i Havnen, som skal bringe dem til Finland. Da hun finder sin Mand en Smule restitueret, saa han ræsonnerede vel, raader hun ham til at redde sig ved Flugt og drage til Lübeck; hun vilde rejse til København og siden søge at forlige Sagen. Han samtykker deri, og hun mager det saa, at han slipper forbi alle de Vagtposter, som var rundt om hele Huset (i et Antal af 36); da hun faar Nys om, at han er undkommen, og at hun kan gøre Regning paa, at han kunde være paa Vej til Lübeck, undflyer hun ogsaa og tager den lige Vej til København. Ved sin Ankomst dertil finder hun sin Mand for sig; hun blev meget bestyrtet og hjerteklemt og frygtede, hvad der derefter hændtes, men han havde vugget sig blidelig ind i den Indbildning, at han vilde komme i Kongens Naade. Dagen efter blev de begge grebne og ført til Bornholm. Hendes Mand var syg; da de kom til Bornholm, lagde man ham paa en Baare og bar ham fra Staden til Slottet, som er to Mil.

Det vilde være kedsommeligt for Eder at berette Eder alt, hvad

¹ Indberetning.